សទាល់ទីឧទ្ធាល់យង្គមិន្តអំពេញ ROYAL UNIVERSITY OF PHNOMPENH

Computer Science and Engineering

Assignment: Fundamental Computer Concept 1

Topic: Semester I

Room: M10(209)

Year: 2019 - 2020

Deadline: 10.01.2019

- 1. Moeurn Puthsitha
- 2. Morm Putchhay
- 3. Phin Chanthy
- 4. Pho Serylin
- 5. Seab Lundy
- 6. Somnang Reaksa
- 7. Roeurn Vireak
- 8. Chea Sinchansovattra
- 9. Khorm Seryleak
- 10. Phan Sopheaktra
- 11. Horng Han
- 12. Sam Venkhai
- 13. Tom Soket
- 14. Chhat Serynet

Input / Output Device

* Input Devices: សម្រាប់បកប្រែ Data និង Program ដែលឲ្យមនុស្សយល់បាន ឲ្យកុំព្យូទ័រ អាចដំណើរការបានដូចជា Keyboard, Mouse.....។

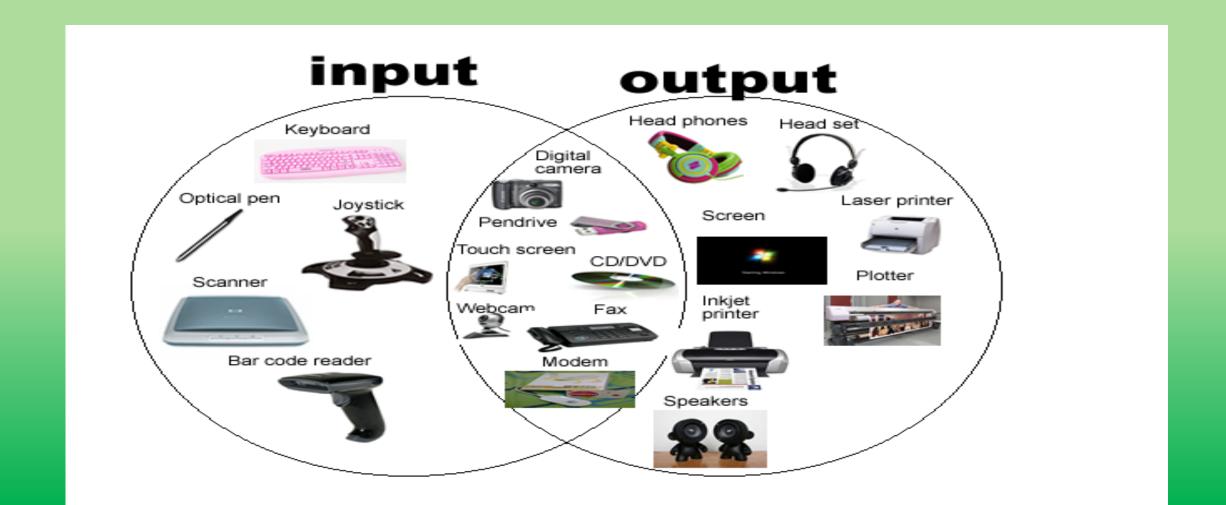

Output Devices : សម្រាប់បកប្រៃ ព័ត៌មានពីកុំព្យូទ័រទៅឲ្យមនុស្សអាច យល់បានដូចជា Monitor, Printer....។

Deferent Between Input & Output Devices

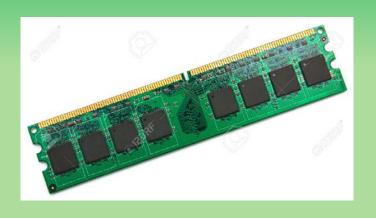
ខាងក្រោមនេះជាការប្រៀបធៀបគ្នារវាង Input / Output Devices ៖

RAM & ROM

• RAM: ជាប្រភេទអង្គចងចាំដ៏សំខាន់ Main memory, primary memory ឬ System memory ។ រាល់ការទាញយក កម្មវិធីអ្វីក៏ដោយ បន្ទប់ពីទាញយកបានសម្រេចហើយនោះ ពួកវានឹងផ្ទុកក្នុង Memory។ នៅពេលបើកកម្មវិធីដែលបាន Install ហើយ កម្មវិធីនោះ Run នៅក្នុង RAM។ កាលណា PC ឬ Phone មាន RAM ច្រើន វាក៏មានភាពងាយស្រលក្នុង ការ Run ដែល។

• ROM (Read Only Memory) : គឺជាប្រភេទ Memory អចិន្ ត្រៃ ប្រើសំរាប់ផ្ទុកព័ត៌មាន ឬក៏អាចផ្ទុកនូវ Firmware។

Different Between RAM & ROM

ខាងក្រោមនេះជាការប្រៀបធៀបគ្នារវាង RAM & ROM៖

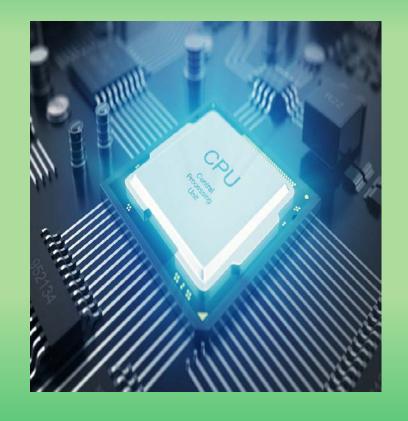
RAM	ROM	
1. Temporary Storage.	1. Permanent storage.	
2. Store data in MBs.	2. Store data in GBs.	
3. Volatile.	3. Non-volatile.	
4.Used in normal operations.	4. Used for startup process of computer.	
5. Writing data is faster.	5. Writing data is slower.	

CPU & GPU

CPU: (Centre Processioning Unit) សំដៅលើខូវ ក្បាល់របស់ Computer។ រាល់ប្រតិបត្តិការទាំងអស់ CPU ជាអ្នកឲ្យឧបកណ៍អេឡិចត្រនិចផ្សេងៗដំណើរការ។ ក្នុង CPU មានឧបករណ៍ ២៖

- Control Unit
- Arithmetic Logic Unit

CPU ត្រូវការ Mother Board សម្រាប់ភ្ជាប់ទៅ កាន់ឧប័កណ៍ផ្សេងៗរតាមរយៈ Socket(AMD Socket & Intel Socket)។

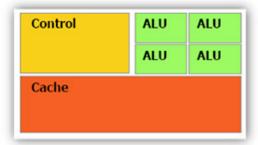

- □GPU: (Graphics Processing Unit) ដូចទៅនិង VGA ឬ
 Video Card (តួនាទី) ហើយសារៈសំខាន់នោះគឺធ្វើឲ្យ
 Computer ឬ Phone ឲ្យ Smooth។
- $\square GPU$ ដំណើរការជាខ្លាំងទៅលើ Graphic និង Design។

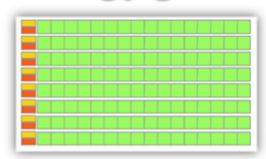
Different Between CPU & GPU

CPU

- Low compute density
- * Complex control logic
- * Large caches (L1\$/L2\$, etc.)
- * Optimized for serial operations
 - Fewer execution units (ALUs)
 - Higher clock speeds
- Shallow pipelines (<30 stages)
- * Low Latency Tolerance
- * Newer CPUs have more parallelism

GPU

- * High compute density
- * High Computations per Memory Access
- Built for parallel operations
 - Many parallel execution units (ALUs)
 - Graphics is the best known case of parallelism
- Deep pipelines (hundreds of stages)
- * High Throughput
- High Latency Tolerance
- * Newer GPUs:
 - Better flow control logic (becoming more CPU-like)
 - Scatter/Gather Memory Access
 - · Don't have one-way pipelines anymore

NAS & RAID

> NAS: (Network Attached Storage): ជាប្រភេទមេ ឯក សារដែលត្រូវបានរចនាឡើងសម្រាប់គេហដ្ឋាន និងអាជីវកម្មខ្នា ត់តូច។ NAS មានតម្លៃថ្លៃ ងាយស្រួលរៀបចំ និងងាយស្រួល គ្រប់គ្រង់ជាងម៉ាស៊ីនមេឯកសារ។ប្រព័ន្ធ NAS គឺជាឧបករណ៍ ប្រើប្រាស់នូវបណ្តាញដែលផ្ទុកនៅ Drive ផ្តុកទិន្នន័យមួយ ឬ ច្រើនដែល ច្រើនតែរៀបចំដាក់ក្នុងធុងផ្ទុក Logical ឬ RAID។

RAID: (Redundant Array of Independent Disk): គឺជាវិធី នៃការរក្សាទិន្នន័យដដែលៗនៅកន្លែងផ្សេងគ្នានៅលើ Hard Disk ជាច្រើនដើម្បើការពារទិន្នន័យក្នុងករណីដែល Drive ខូច។ ជា ទូទៅគេប្រើសម្រាប់ពង្រីកទំហំ Storage នៅក្នុង Computer Server ដើម្បីបម្រើការនៅក្នុងក្រុមហ៊ុន ឬសហគ្រាសនានា។

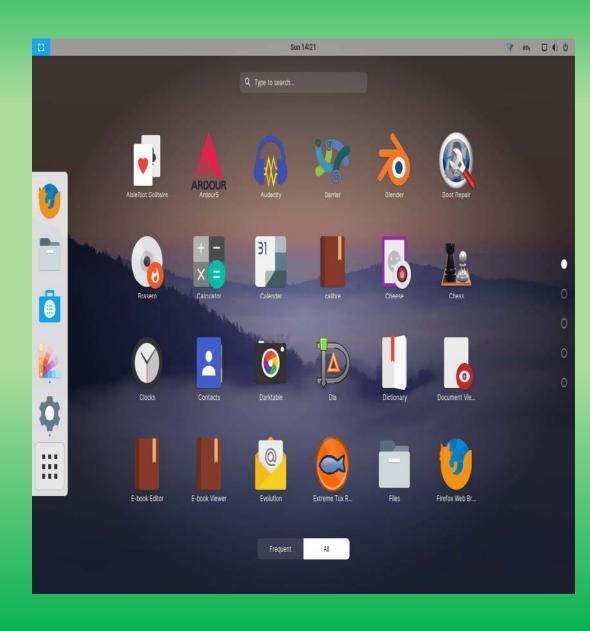

ការប្រើប្រាស់ RAID & NAS

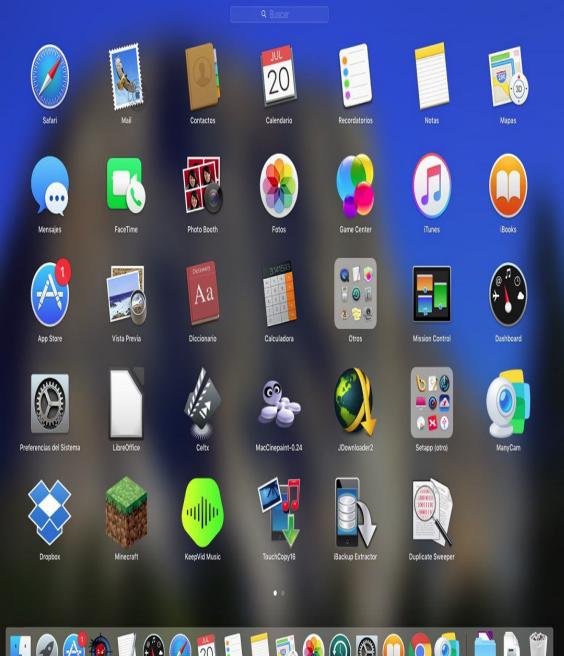

OS (Linux, Mac & window)

• OS Linux គឺជាប្រព័ន្ធប្រតិបត្តិការ ដែលពន្រីកខ្លួនពីរ Unix Version។ វាត្រូវ បាន Design និង Develop ដោយសិស្សនៃ សកលវិទ្យាល័យ Helsinki ឆ្នាំ 1991។ គាត់ អនុញ្ញាតការចែកចាយដោយសេរីនៃប្រព័ន្ធ Code និងលើកទឹកចិត្តឲ្យអភិវឌ្ឍបន្តទៀត។ Linux ជាជម្រើសដ៏មានប្រជាប្រិយ និងមាន អានុភាពសម្រាប់ប្រតិបត្តិការជាច្រើនទៀត ដូចជា៖ Chrome OS។

• *OS Mac* គឺជាប្រព័ន្ធប្រតិបត្តិ ការដែលបង្កើតឡើងដោយ ក្រមហ៊ុក Apple ហើយវារចនា ទៀងដើម្បីដំណើរការតែ ជាមួយកុំព្យូទ័រ Apple។ វាមិន មានលក្ខណៈទូលំទូលាយ ទេ។ វាជាប្រព័ន្ធប្រតិបត្តិការថ្មី មួយដែលពេញនិយម។

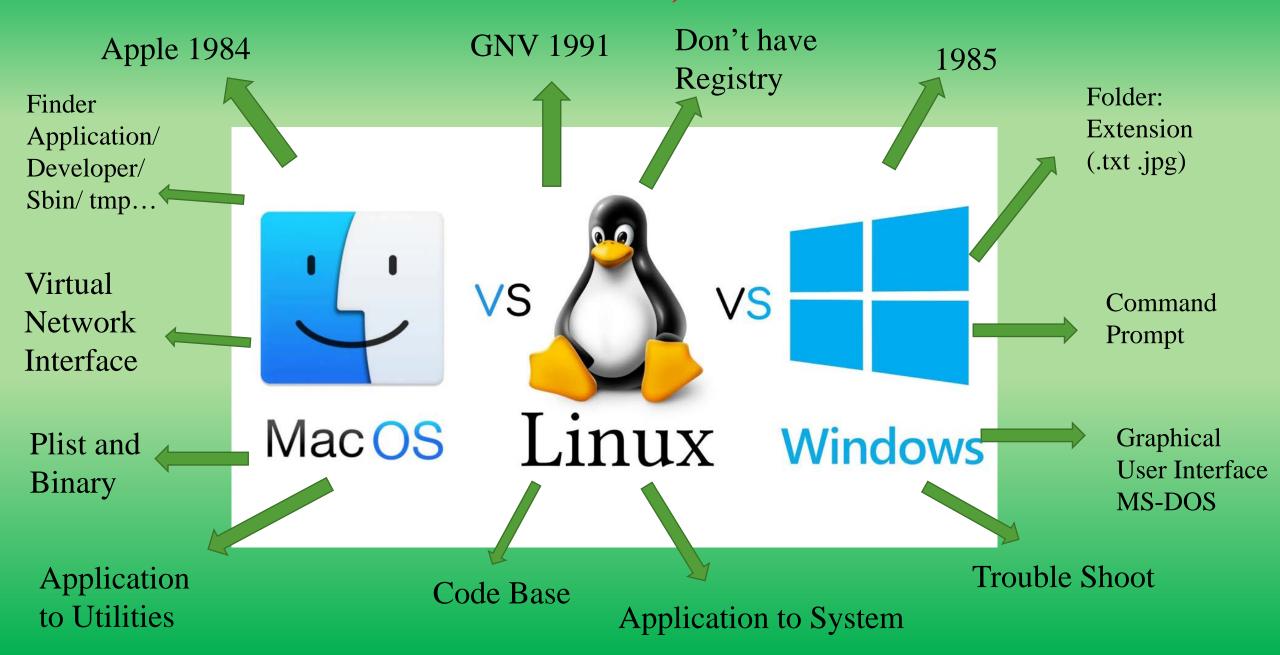
• OS Windows ជាប្រព័ន្ធប្រតិបត្តិ ការដែលបានរចនាឡើងដោយ ក្រុមហ៊ុក Microsoft។ វាមានលក្ខ ណៈស្រួលក្នុងការប្រើជាទូទៅនៅ ក្នុង Office និងផ្នែកមួយចំនួនទៀត ទាក់ទងទៅនឹងការងារជាច្រើនសំ រាប់ សិស្ស និងអ្នកជំនូកយការ ក្រុមហ៊ុន។ ជាពិសេស Windows បានពង្រីកខ្លួនដល់ទៅជំនាន់ទី 90 គឺ Windows 10។

Windows 10 Home Insider Previe Evaluation copy. Build 18301.rs_prerelease.181208-15

Different between Linux, Max & Windows

Android IOS & Other

• Android គឺជាប្រតិបត្តិការណ៏មួយដែលផ្ដោត ទៅលើការកែប្រែ Version នៃ Linux Kermel, Design លើដំបូងតែម្ដងជាទូរស័ព្ទ Touchscreen ដូចជា Smartphone និង Talkets។

• IOS: គឺជាប្រព័ន្ធប្រតិបត្តិការ មួយដែលបានបង្កើតឡើង និង អភិវឌ្ឍដោយក្រហ៊ុន Apple INC ហើយក្នុងការប្រើប្រាស់មានភាព លឿន និងផ្លែកជាច្រើនដែលអ្នក ប្រើប្រាស់បានបញ្ចេញមតិ។ សព្វថ្ងៃនេះ IOS ពេញនិយម ណាស់សំរាប់យុវ័យ។

Android VS IOS

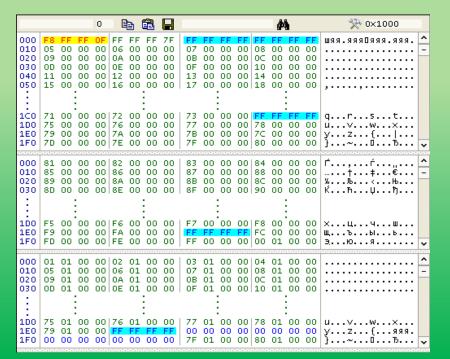

File System

■ FAT: (File Allocation Table) គឺជាប្រព័ន្ធឯកសារ សមញ្ញាមត្រូវបានរចនាដំបូងសម្រាប់ Disk តូចៗ និងរចនា សម្ព័ន្ធ Task ឯកសារសាមញ្ញាម ហើយជាវិធីសាស្រនៃការ រៀបចំតារាងបែងចែកឯកសារដែលមានទីតាំងនៅដើមភាគ

■ FAT 32: ជាតារាងនៃការបែងចែកឯកសាដែលបាន បង្កើតការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធគោល 28 – Bit ដែលត្រូវប្រើ ប្រាស់ដំបូងក្នុង Windows 95 OSR2 និង Widows 98 ដែលជួយសន្សំសំចៃទំហំ Disk ដោយប្រើចង្កោម 4k cluster។ ប្រព័ន្ធឯកសារ FAT ត្រូវបានប្រើប្រាស់ក្នុងឆ្នាំ 1977។

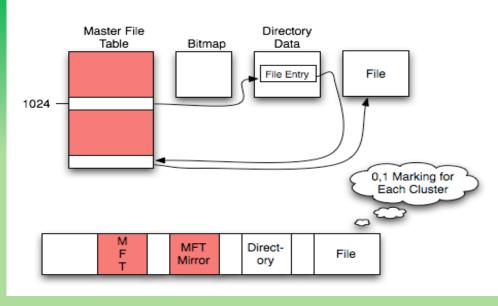
directory entry test start block 0 217 name start block 0 618 339 no. of disk blocks -1 FAT

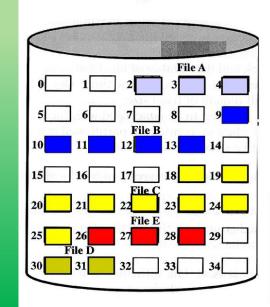
• NTFS: (New Technology File System): ជា ប្រព័ន្ធបច្ចេកវិទ្យាថ្មីនៃ File ដែលមានដែនកំណត់ឯកសា 16 Exabyte(EB) ហើយជាប្រព័ន្ធឯកសារដែលចៀសវាឯ អំពើពុករល្ចយ និងគាំទ្រសិទ្ធិឯកជន និង Encryption។ Windows ត្រូវបានដំឡើងលើ NTFS Drive។

• ex FAT: (Extendible File Allocation Table): ជា ប្រព័ន្ធឯកសារត្រូវបានធ្វើឲ្យប្រសើរឡើងសម្រាប់ High-Capacity USB និង Memory Card ដែលមានសមត្ថភាពខ្ពស់ ។ វាមានទំហំអតិបរមា 16EB។ វាជាប្រព័ន្ធឯកសារដើម សម្រាប់ SDXC Card ដែលជា Non-Windows OS ទូលំ ទូលាយ ហើយរួមបញ្ចូលទាំងការអាន និងសរសេរលើ Max OS។

NTFS FILE SYSTEM

Contiguous Allocation: 2/3

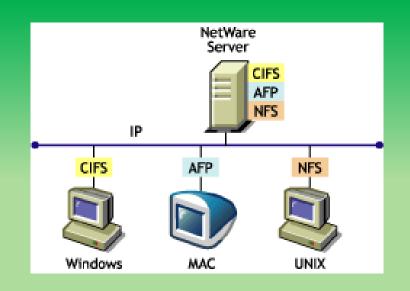

directory

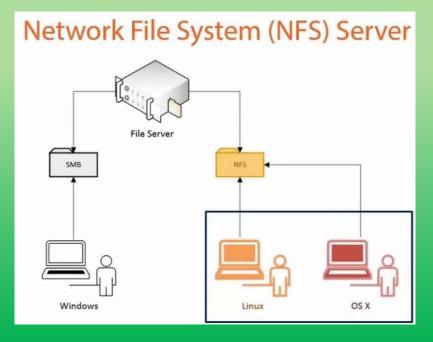
	File Name	Start Block	Length
ш	File A	2	1013
23	File B	9	5
4	File C	18	8
	File D	30	2
	File E	26	3

Since blocks are allocated contiguously, external fragmentation may occur. Thus, compaction may be needed.

• CIFs: (Common Internet File System) ជាប្រព័ន្ធ Files ចែក ចាយឯកសារដែលផ្ដល់នូវការបើកចំហរនូវយន្តការសម្រាប់សុំនូវ Network Server Files និង សេវាផ្សេងៗ។ CIFS ផ្ដោតលើការធ្វើឲ្យ Version កាន់តែល្អនៃសេវារបស់ Microsoft គឺ Massage Block សំ រាប់ Internet និងការចែកចាយ Intranet File។

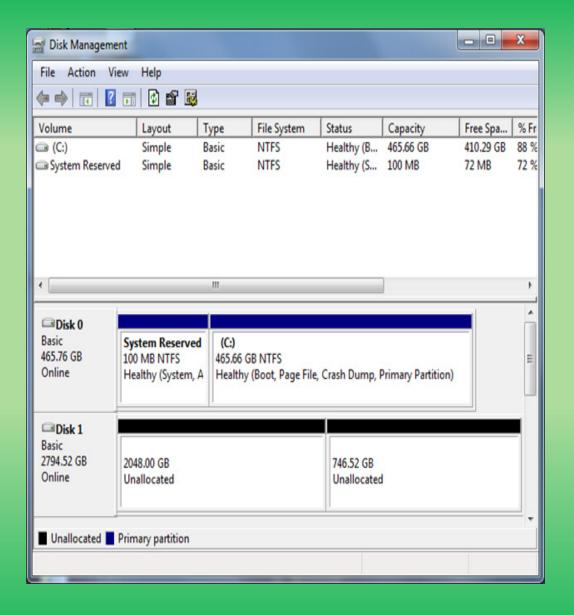
• NFS: (Network File system) ជាប្រព័ន្ធបណ្តាញ File នៅ ក្នុងកុំព្យូទ័រដែលរក្សាឯកសារផ្ទាល់ខ្លួនរបស់អ្នកប្រើ។ NFS ជា ប្រព័ន្ធឯកសារដែលចែកចាយសម្រាប់ការផ្ទុកបណ្តាញ(NAS)។

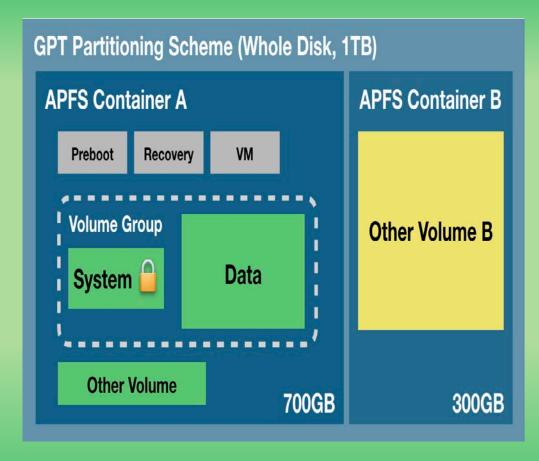
Hard Drive partition scheme (MBR & GPT)

Fard drive partition scheme គឺជាការបែងចែក Hard drive ទៅតាមកន្លែងដែលទំនេរដែលមានជាផ្នែកៗ ហើយ Drive ទាំងអស់ត្រូវបានបម្រុងទុកសម្រាប់ Petition តែមួយឬ ច្រើន សម្រាប់ករណីដូចការចាប់ផ្ដើម ពីការថែរក្សា Partition swap ឬបំបែកទិន្នន័យ Logical ដូចជាសម្លេង និងវិដេអូ។

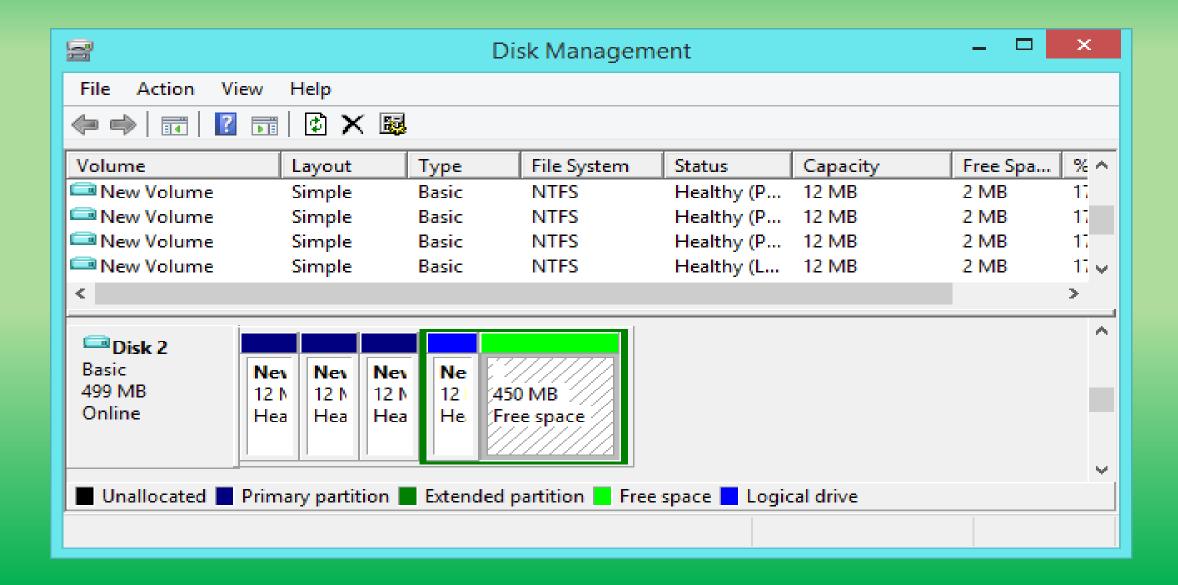
■ MBR ត្រូវការទំហំ 64 byte សំរាប់ បញ្ជាក់ឲ្យប្រភេទ Partition ទីតាំង របស់ Partition ហើយ MBR ត្រូវការ ទំហំផ្ទុក 16 byte សម្រាប់ Record ព័ត៌មានរបស់ Partition។ លើពីនេះ ទៀតតារាង MBR Partition អាចក្ដោ បព័ត៌មាន Partition បានប្អូនទៀត។

• *GPT* អាចក្ដោប ឬផ្ទុកចំនួន Partition បានមិនកំណត់ឡើយ ហើយ វាមិនត្រូវការការបង្កើត Extend Partition ដើម្បីដំណើរកា រ។ នៅក្នុង Disk Capacity វាមាន ទំហំមិនធំឡើយគឺ 2TB ហើយ GPT អនុញ្ញាតឲ្យព័ត៌មានដែល ប្រើប្រាស់ក្នុង Logical Sectors ផ្ទុកបានទំហំ 64 bit។

Different Between MBR & GPT

Type Hard Disk (HDD & SSD) (SSHD & EMMC)

> Type Hard Disk គឺជាប្រភេទ Hard Disk ដែលប្រើ Disk បង្វិលមួយ ឬច្រើនហើយវាជាផ្នែក នៃការផ្ទុកម៉ាញ៉េ ទិច(HDD) និង Hard Disk(SSD) ដែលមិនមានផ្នែកមេ កានិចដែលអាចផ្លាស់ប្តូរបាន ប៉ុន្តែវាត្រូវប្រើ Memories ដូចជាប្រភេទដែលត្រូវបានរកឃើញក្នុង USB Flash J

HDD & SSD

• HDD: (Hard Disk Drive) គឺជាគ្រឿងអេឡិច ត្រូនិចដែលផ្ទុកទិន្នន័យ ប្រើប្រាស់ដែនម៉ាញ៉េ ទិចសំរាប់យក Data និង ផ្ទុក Data។ ជាទូទៅ Computer មួយអាចផ្ទុក HDD បានច្រើនជាង មួយ ហើយគេប្រើវាជាមួយ RAM នៅពេល គេចង់ឲ្យ Computer ដើរលឿន។

• SSD: (Solid State Drive) គឺជាគ្រឿងអេឡិច ត្រូនិចដែលផ្ទុកទិន្នន័យ ប្រើប្រាស់បន្ទះសៀវ គ្វីដែលប្រើ Flash Memory ហើយដូចទៅនិង ការផ្ទុកទិន្នន័យបន្ថែមទៀតលើ Computer Storage។

SSHD & EMMC

- SSHD គឺជាឧបករណ៍សម្រាប់ផ្ទុក ទិន្នន័យដោយវាមានល្បឿនលៀនដូច SSD និងទំហំផ្ទុកដូច HDD ដែរ។ វា ប្រៀបដូចកូនកាត់រវាង SSD និង HDD
- SSHD បង្កើតឡើងដោយបន្ទះ Memory តូចៗ (SSD NAND Memory Chip)

Solid-state Hybrid Drive (SSHD)

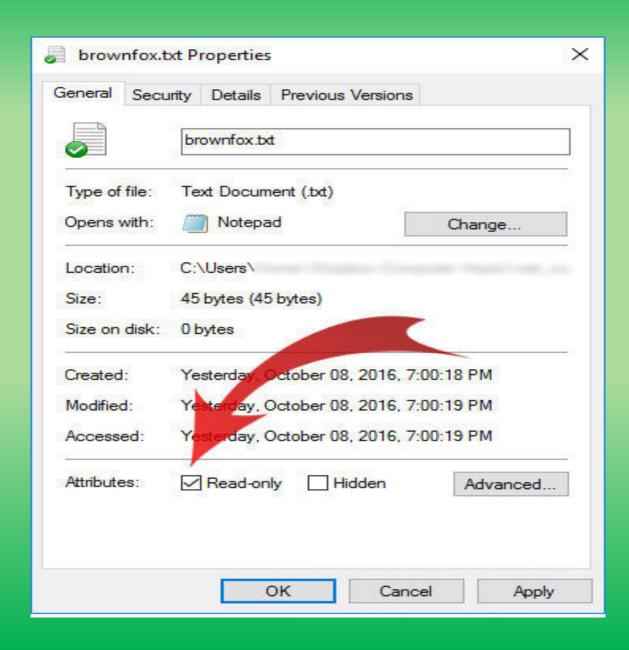
VS

EMMC គឺជាឧបករណ៍ដែលមាន
Flash Memory ពីរ។ វាមានសមាសធាតុ
ផ្សំ 3 គឺ MMC Flash Memory and Flash
Memory Controller។ វាជ្ជាប់ទៅនិង
Mother Board មានទំហំតូច។

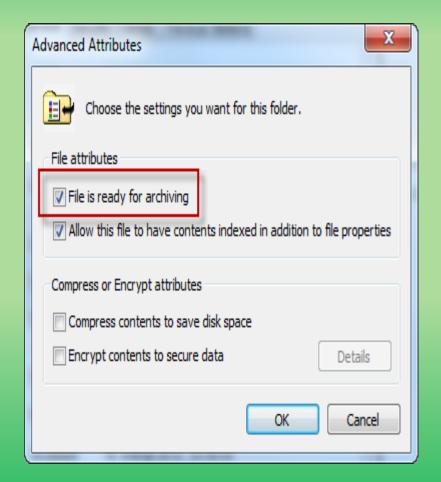
Attributes (READ, ARCHIVE, SYSTEM AND HIDDEN)

• Attributes READ : គឺជាសកម្មភាពមួយ ដែលអនុវត្តដោយ Computer ដើម្បីទទួលបាន ទិន្នន័យពីប្រភពមួយហើយដាក់វាចូលក្នុង អង្គចង់ចាំដែលងាយនឹងបង្កហេតុសម្រាប់ ដំណើរការ។ Computer អាចអានព័ត៌មានពី ប្រភពផ្សេងៗគ្នា ដូចជា ការផ្ទុក Internet ឬ ច្រក បញ្ចូលសំឡេង និង Videos។ លើសពី នេះទៅទៀត Reading គឺជាមុខឯារសំខាន់ មួយរបស់ម៉ាស៊ីន Turing។

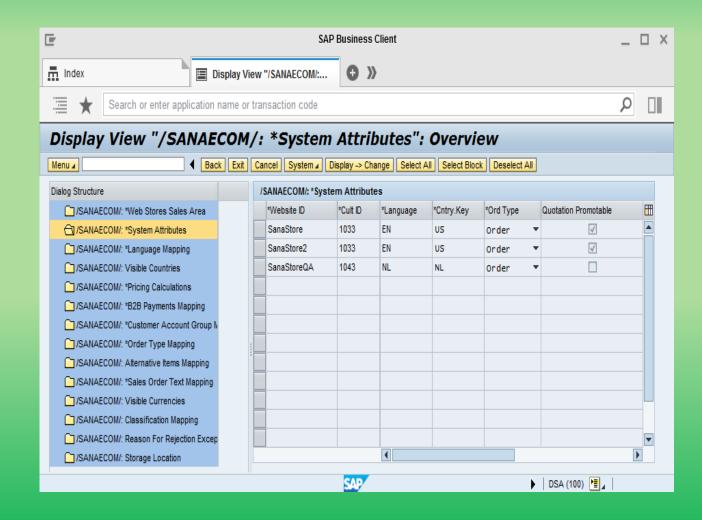
Attributes ARCHIVE

 Attributes Archive : គឺជាឯកសាមួយដែលផ្សំ លើងដោយឯកសា Computer មួយឬច្រើនរួម ជាមួយទិន្នន័យ Data។ Archive ត្រូវបានប្រើដើម្បី ប្រមូលច្រើនជាមួយគ្នាចូលទៅក្នុងឯកសាតែមួយ ងាយស្រួលក្នុងការផ្ទុកបានយូ ឬគ្រន់តែបង្គ្រមឯក សាដើម្បីប្រើទំហំផ្ទុកតិច។

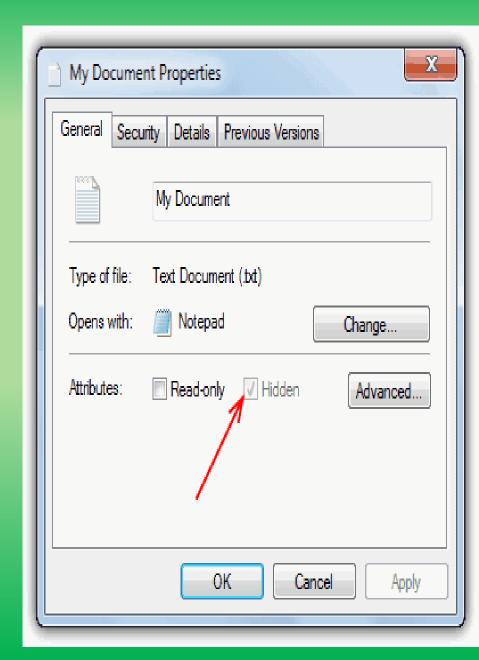
Attributes SYSTEM

• Attributes System គឺជាក្រុមមួយ នៃអង្គភាពដែលមានអន្តរកម្មទាក់ ទង់គ្នា ដែលបង្កើតបានជាឯកសារ ទាំងមូល។ System ដោយព្រំដែននៃ លំហា និងផ្នែកខាងក្រោវដែលព័ទ្ធជុំ វិញ និងមានឥទ្ធិពលពីបរិដ្ឋានរបស់ វាដែលបានពិពណ៌នាដោយរចនា សម្ព័ន្ធ និងគោលបំណង និងបាន បង្ហាញមុខងាររបស់វា។

Attributes HIDDEN

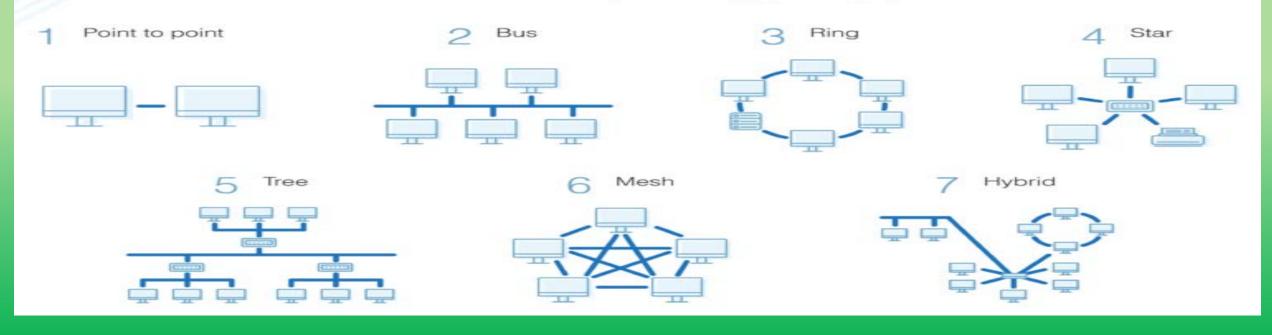
• Attributes Hidden : ជាទូទៅវាសំដៅ ទៅលើអត្ថបទណាមួយឬវត្ថុផ្សេង ទៀតដែលត្រូវបានលាក់។ Example: on a window computer មានឯកសារ ដែលត្រូវបានលាក់ដើម្បីកុំឲ្យអ្នកដទៃ មើលពួកវាដោយប្រើគុណលក្ខណៈ លាក់ នៅលើ Menu លក្ខណៈសម្បាត្តិ ឯកសារ។

Network Topology

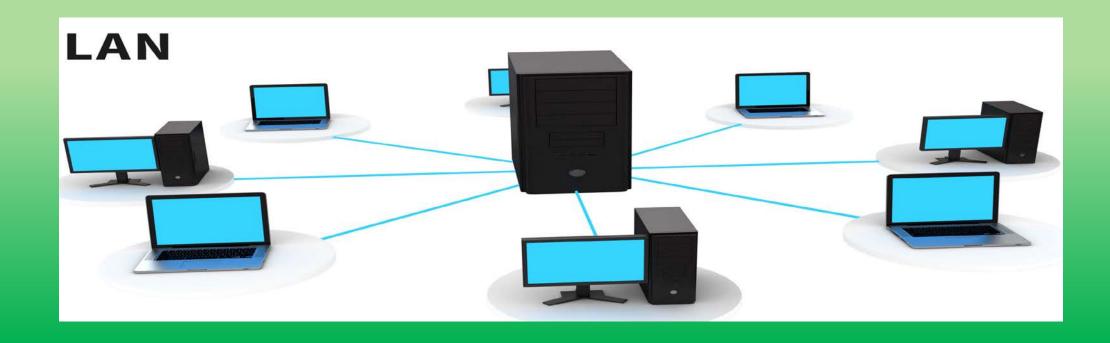
• Network topology : ជាផ្នែកដែលមានទំនាក់ទំនងជាមួយ និងកម្មវិធីធរណី មាត្រ ហើយជួយការពារ និងប្រឆាំងមេរោគដែលមិនល្អ។

Network Topology Types

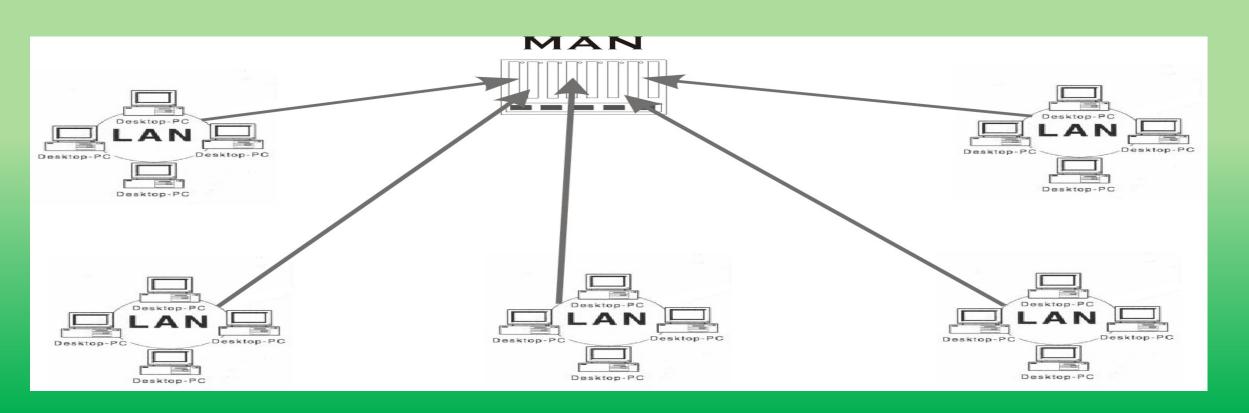

Network Type (LAN, MAN & WAN)

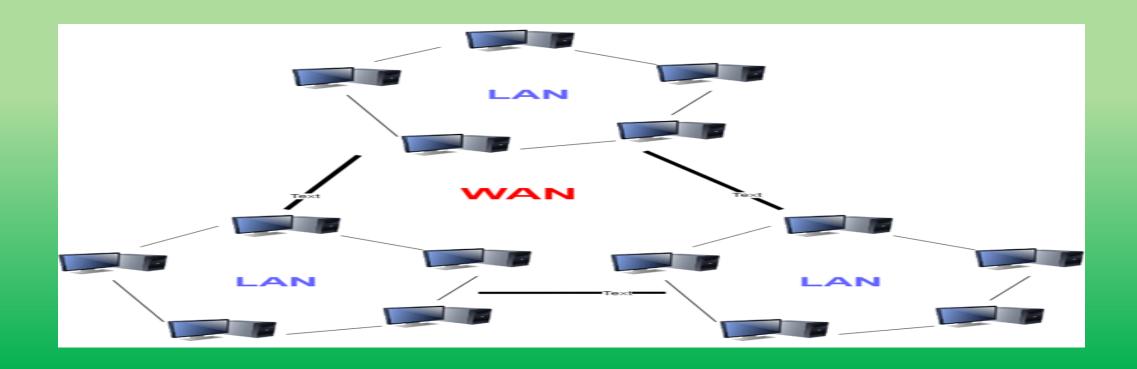
• LAN: (Local Area Network) គឺជាបណ្តាញ Computer មួយដែលភ្ជាប់បណ្តាញ Computer នៅក្នុងតំបន់មានកំណត់ដូចជាលំនៅដ្ឋាន សាលារៀន មន្ទីពិសោធន៍ បរិវេណសាកលវិទ្យាល័យ ឬអគ្គាការិយាល័យ។

MAN: (Metropolitan Area Network) គឺបណ្តាញ Computer សម្រាប់ទំនាក់
 ទំនងរវាងអ្នកប្រើប្រាស់ជាមួយ Computer ក្នុងតំបន់ ទីប្រជុំជន។ MAN ត្រូវបានតភា ប់ទៅកាន់បណ្តាញ LAN ហើយភ្ជាប់ទៅកាន់បណ្តាញធំៗដែលអាចផ្តល់នូវប្រសិទ្ធភាពទៅរាល់បណ្តាញ។

■ WAN: (Wide Area Network) គឺជាបណ្តាញទូរគមនាគមន៍ដែលលាតសន្ធឹង លើតំបន់ភូមសាស្រដ៏ធំមួយសម្រាប់គោលបំណងចម្បងនៃបណ្តាញ Computer ហើយបណ្តាញតំបន់ដ៏ទូលំទូលាយត្រូវបានបង្កើតឡើងជាញឹកញប់ជាមួយសៀវគ្វី ទូរគមនាគមន៍ផងដែរ។

Internet, Extranet, Intranet

- Internet: ជាបណ្ដាញ Computer ដែលភ្ជាប់ពី
 Computer ជាច្រើនប្រភេទនៅពាសពេញពិភពលោក។
- Internet: ជាបណ្ដាញជាបណ្ដាញតំបន់ដ៏ធំទូលំ
 ទូលាយ WAN ភ្ជាប់ Computer ទៅនិងបណ្ដាញជុំវិញ
 ពិភពលោក។
- Internet : អាចធ្វើឲ្យមានទំនាក់ទំនងគ្នាទៅវិញទៅមក តាមរយៈទូរស័ព្ទ និងផ្កាយរណប។

• Extranet: ជាបណ្តាញដែលគ្រប់គ្រង់ដោយ ឯកជនហើយអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើការជាមួយដៃគូ អ្នក លក់ ឬអ្នកផ្គត់ផ្គង់ទទួលបានព័ត៌មានជាធម្មតា ហើយធ្វើវាដោយមិនចាំបាច់ចូលប្រើបណ្តាញ ទាំងមូលរបស់អង្គភាព។ វាត្រូវបានដាក់កំណត់ក្នុង ការប្រើប្រាស់តាមរយៈលេខសម្ងាត់ និងយន្តការ ផ្ទៀងផ្ទាត់ផ្សេងៗទៀតលើការចូលទំព័រ។

■ Intranet : គឺជាបណ្តាញឯកជនមួយដែលអាច ចូលមើលបានដោយអ្នកប្រើបណ្តាញដែលមានការ អនុញ្ញាត។ វាត្រូវបានរចនាឡើងសម្រាប់ទំនាក់ទំនង់ ផ្ទៃក្នុង ហើយថែមទាំងការបង្ហាញនូវព័ត៌មានរបស់ ក្រុមហ៊ុន និងកុំព្យូទ័រផងដែល។ វាជាការរួមបញ្ចូល ឯកសារបស់គេហទំព័ណាមួយដែលចែករំលែក ចំណេះដឹង និងប្រវិត្តខ្លះៗនៃ Page។

